

SWEDSECS DISCIPLINNÄMND

BESLUT 2020-03-10
2020:07SwedSec Licensiering AB
Licenshavaren**BESLUT**

Disciplinnämnden återkallar licenshavarens licens.

SKÄLBakgrund

Licenshavaren var vid tiden för de aktuella händelserna anställd som rådgivare hos ett anslutet företag och innehavare av aktiv licens hos SwedSec Licensiering AB ("SwedSec"). Hans licens är numera vilande.

Företaget har anmält *dels* att licenshavaren, vid sidan av sin anställning som rådgivare, har träffat kunder och förmedlat avtal med ett bolag som inte haft något samarbete med företaget samt förmedlat onoterade aktier i två olika aktiebolag, *dels* att det i samtliga fall saknas rådgivningsdokumentation, *dels* att licenshavaren underlåtit att begära godkännande för bisyssla då han varit styrelseledamot i ett eget bolag.

Med hänvisning till företagets anmälan har SwedSecs disciplinutskott begärt att disciplinnämnden återkallar licenshavarens licens.

Företaget har anfört i huvudsak följande:

I maj 2019 träffade företrädare för företaget en förmedlare som har ett samarbete med ett bolag till vilket denne förmedlar lånekontrakt (Låneföretaget). Lånekontrakten möjliggör för privatpersoner att låna ut pengar till olika projekt mot hög ränta, med de aktuella bolagens aktier som säkerhet. Förmedlaren hade tagit över en mängd kunder, bl.a. från licenshavaren. Det uppdagades att flera av dessa kunder varit i företagets lokaler och upplevt det som att licenshavaren hade gett dem råd kring att ingå låneavtalen. Det uppdagades också att en kund till licenshavaren, som kontaktat företaget för att få tala med en annan rådgivare, hade ingått ett sådant låneavtal under tiden licenshavaren var anställd hos företaget.

Det visade sig under den interna utredningen att förmedlingen pågått under en längre tid och att det var uppskattningsvis 10–30 personer som fått hjälp med att ingå låneavtal under licenshavarens tid i företaget. Några av dessa personer är kunder hos företaget, men de flesta har inte någon sådan relation. De kunder som uppmärksammat företaget på dessa låneförmedlingar hade tecknat låneavtal i mars–april 2018. Företaget har efter dialog med en utomstående ”kund” uppfattat det som att verksamheten pågått mer eller mindre under hela licenshavarens anställningsperiod. En del kunder har fått intrycket att det rört sig om företagets verksamhet, trots att det avsett avtal med extern part som inte har något samarbete med företaget. – Det framkom även att licenshavaren sitter i styrelsen för ett eget bolag, som ska syssla med vissa finansiella tjänster. Han har varken informerat om eller fått detta godkänt av företaget. Av licenshavarens anställningsavtal framgår tydligt att all form av sidoverksamhet måste anmälas och godkännas. – Efter den interna utredningen informerades licenshavaren om att företaget kände till hans sidoverksamhet och att den bröt mot anställningsavtalet och de etiska riktlinjerna. Han blev i samband med det varslad, arbetsbefriad och fråntagen tillgång till IT-system och lokaler.

Eftersom kunder har upplevt förmedlingen av låneavtalen som en del av företagets verksamhet kan det påverka företagets rykte mycket negativt, då kunder kan tänkas rikta eventuellt missnöje mot företaget i stället för mot den aktör man ingått avtal med. Att en rådgivare som representerar företaget har bedrivit en sidoverksamhet utan företagets vetskap innebär i sig en rykterisk. Då företaget är relativt litet och befinner sig i en expansionsfas är det extra känsligt för detta.

Licenshavaren har i yttrande till SwedSec motiverat förmedlingen till Låneföretaget med att han använde det ”som en alternativ lösning när företagets produkter inte passade”. En analys av om alternativet var lämpligt och passande för kunden, eller om något annat alternativ hade varit lämpligare, saknas. Det är oklart om kunderna fått någon information om riskerna med utlåningen, eftersom dokumentation saknas.

Det har även framkommit att licenshavaren har förmedlat onoterade aktier i två olika aktiebolag till åtminstone två kunder. Dokumentation saknas även i detta fall.

Vid tiden för anmälan till SwedSec saknade företaget kunskap om huruvida licenshavaren tagit emot någon ersättning för förmedlingen till Låneföretaget. Det vore emellertid osannolikt att någon lade ned tid och tog de risker som han gjort utan att ha möjlighet att tjäna något på det. Låneföretaget är numera försatt i konkurs med höga skulder. En av fordringsägarna i konkursen är licenshavarens bolag. Det är rimligt att tro att fordran rör ersättning för förmedlingen. Därmed måste det anses framgå att licenshavaren bedrivit konkurrerande affärsverksamhet i sitt bolag medan han var anställd i företaget. I vart fall har han indirekt bedrivit eller stöttat sådan verksamhet, då han hänvisat kunder att teckna avtal som företaget vare sig står bakom eller haft någon intjäning från.

Det är ett faktum att kunderna trots att licenshavaren lämnat råd i egenskap av rådgivare i företaget. Kunderna har förnekat att licenshavaren informerat dem om att utlåningen låg utanför företagets verksamhet. I två fall har företaget fått skadeståndsanspråk på miljonbelopp riktade mot sig med anledning av att Låneföretaget ställt in sina betalningar. Det är även ett faktum att företaget förlorat kunder med anledning av licenshavarens agerande.

Företaget anser att licenshavaren genom sitt agerande har missbrukat sin förtroendeställning i företaget. Det kan även ses som att han har utnyttjat sin position som rådgivare hos företaget för att kunna driva igenom sin sidoverksamhet. Företaget anser att licenshavaren är olämplig som rådgivare och licenshavare.

Licenshavaren har förnekat de påstådda regelöverträdelserna och via sitt ombud anfört i huvudsak följande:

Hans huvudsakliga arbetsuppgifter hos företaget har varit rådgivning och försäljning av finansiella produkter. I syfte att få in kunder till företaget har han haft en mycket aktiv uppsökande verksamhet. Inom ramen för sin rådgivningsverksamhet hos företaget har han haft ett begränsat utbud av finansiella tjänster och produkter att erbjuda. Av det stora antalet potentiella kunder som han varit i kontakt med har han i vissa fall konstaterat att kunderna sökt andra finansiella instrument och tjänster än vad företaget haft att erbjuda. Han har då hänvisat kunderna till Låneföretaget, där en bekant till honom är verksam. Sammantaget har detta skett i 15 fall. I fem av fallen har kunderna också blivit kunder hos företaget.

Företagets anmälan har sin upprinnelse i att en person, som haft uppdrag från Låneföretaget att rekquirera kunder dit, under våren 2019 tog kontakt med honom och utövade påtryckningar för att, som han uppfattade det, vinna egen intjäning på de kundkontakter hos Låneföretaget som han initierat. Personen, som är bekant med ledande befattningshavare hos företaget, hotade honom med att han skulle avslöja för företaget att han vid sidan av sin anställning har marknadsfört Låneföretaget. Eftersom han själv inte haft någon intjäning på kundrelationerna hade han inga invändningar mot att personen övertog kontakten. Trots detta valde personen av oklar anledning att informera företaget om den påstådda överträdelserna, vilket fick företaget att agera.

När det gäller påståendet om otillåten bisyssla har han visserligen startat och registrerat ett bolag under sin anställning i företaget. Syftet med det var emellertid endast att förbereda sig inför möjligheten att i framtiden få en friare roll i förhållande till företaget genom att kunna agera som anknuten ombud, vilket han hade haft diskussioner med företaget om. Han har inte bedrivit någon affärsverksamhet i sitt bolag under den tid han varit anställd hos företaget. Med tanke på de i sammanhanget mycket få gånger som Låneföretagets låneupplägg kommit att alls diskuteras med kunder och potentiella kunder till företaget, så kan hans agerande inte påstås ha påverkat hans möjligheter att utföra sina arbetsuppgifter professionellt eller på annat sätt anses ha undergrävt förtroendet för vare sig honom eller företaget.

Vad gäller påståendet att han bedrivit konkurrerande verksamhet är det riktigt att han hänvisat ett antal kunder till Låneföretaget som en alternativ lösning när det visat sig att företagets produkter inte passade. Aktiviteten att hänvisa till Låneföretaget användes delvis också som ett sätt att bygga förtroende med potentiella kunder till företaget. I flera fall visade det sig med tiden att hans agerande och arbetssätt faktiskt ledde till att kunden så småningom också etablerade kontakt med företaget. Mot bakgrund av ovanstående anser han att det är uppenbart att aktiviteten i sig inte kan betraktas som någon konkurrerande verksamhet. Han har vare sig bedrivit eller stöttat verksamhet som konkurrerar med företagets.

När det gäller påstått brott mot företagets etiska riktlinjer är han av uppfattningen att någon risk för intressekonflikter inte har funnits. Han har inte haft någon egen vinning av att hänvisa kunder till Låneföretaget. I fem fall har hans hänvisning faktiskt inneburit att kunderna valt att till viss del anlita företaget. Han är sammanfattningsvis av uppfattningen att det inte i någon situation kan anses handla om några intressen som står mot varandra. Inte heller registreringen av det egna företaget har inneburit risk för intressekonflikt.

Enligt företaget har flera kunder som träffat honom upplevt hans rekommendation av brygglånefinansieringen som en del av företagets verksamhet. Företaget ser en risk i att ”lånekunder” som får en anledning att bli missnöjda riktar det missnöjet mot företaget. Han förstår kritiken och företagets oro i denna del. Till undvikande av sådan risk som oroar företaget har samtliga kunder som hänvisats till Låneföretagets låneupplägg kontaktats på telefon för tydligt besked om att det är en produkt/tjänst som ligger helt utanför företagets verksamhet och inte på något sätt har med företaget att göra.

Företaget har utgått från att han inte informerat kunderna om riskerna med det aktuella låneupplägget och därför menat att kunder riskerat ekonomisk skada. Hänvisningen till låneupplägg har han lämnat till kunder som önskat större riskexponering än vad företaget har kunnat erbjuda genom sin produkt- och tjänsteflora. Antagandet att riskexponeringen skulle ha underskattats är därför ogrundat. I förhållande till de aktuella kunderna och obligationen har det aldrig varit fråga om någon rådgivning utan ren marknadsföring. Det är vidare naturligt att dokumentation saknas eftersom det inte föreligger skyldighet att dokumentera marknadsföring. – Det stämmer inte att han har förmedlat onoterade aktier under sin anställning hos företaget.

Företaget har spekulerat i om den fordran som hans bolag skulle ha på Låneföretaget enligt konkursbouppteckningen har samband med förmedling av låneprodukterna. Av uppgifter från konkursförvaltaren framgår att posten kommer att tas bort vid nästa edgångssammanträde.

Sammanfattningsvis anser han att företagets påstående om överträdelser av SwedSecs regelverk saknar grund. Även om vissa omständigheter delvis är korrekt beskrivna, så finns

det inte skäl att besluta om disciplinpåföljd. För det fall det ändå anses finnas sådan grund är det hans uppfattning att överträdelsen ska bedömas som ringa eller ursäktlig.

Tillkommande utredning under handläggningen hos disciplinnämnden

Disciplinutskottet har noterat att det av Låneföretagets konkursbouppteckning framgår att konkursboet har en fordran mot licenshavaren. Han har genom sitt ombud gett in ett skuldebrev till styrkande av att denna fordran avser ett personligt lån som inte har någon koppling till provisioner eller till hans bolag och att påståendet att han bedrivit en omfattande sidoverksamhet under den tid han var anställd i företaget därmed saknar grund. Han har vidhållit att den i konkursbouppteckningen upptagna skulden till hans bolag är felaktig och ska tas bort.

Disciplinutskottet har kompletterat utredningen, *dels* med uppgifter från konkursförvaltaren, varav framgår att uppgiften i konkursbouppteckningen (som ännu inte är beedigad) om skulden hämtats från bokföringen, *dels* med årsredovisning avseende licenshavarens bolag, utvisande att företaget för 2018 hade en nettoomsättning på flera hundra tusen kronor.

Överväganden

Ingen av parterna har begärt muntlig förhandling. Disciplinnämnden har tagit del av handlingarna i ärendet.

Disciplinnämnden gör följande bedömning.

Genom företagets och licenshavarens uppgifter är det utrett att licenshavaren i ett flertal fall till Låneföretaget har hänvisat potentiella kunder till företaget. Det är vidare utrett att licenshavaren vid sidan av sin anställning i företaget har startat ett eget bolag.

Konkursbouppteckningen i Låneföretagets konkurs upptar en skuld till licenshavarens bolag, som konkursförvaltaren inhämtat från Låneföretagets bokföring. Licenshavaren har påstått att skulden är felaktig och ska tas bort. Oavsett hur det förhåller sig med detta, utvisar årsredovisningen avseende licenshavarens bolag – tvärtemot vad licenshavaren påstått – att han har bedrivit verksamhet i bolaget under tid då han varit anställd i företaget. Vad gäller den påstådda förmedlingen av onoterade aktier kan det emellertid inte, mot licenshavarens bestridande, anses visat att det är han som förmedlat aktierna.

Sammantaget har licenshavaren genom sitt agerande brutit mot företagets regler och anställningsavtalets villkor om bisysslor. Reglerna och villkoren har sin grund i Finansinspektionens allmänna råd och i branschregler.

Reglerna om anställdas bisysslor och annan sidoverksamhet har stor betydelse för allmänhetens förtroende för finansmarknaden. Syftet med att ålägga anställda anmälningsskyldighet avseende externa uppdrag är att ge finansiella institut möjlighet att

granska den anställdes externa engagemang i förhållande till de risker som det kan innebära att anställda vid sidan av sin tjänst är engagerade i konkurrerande verksamhet eller i engagemang som kan skapa intressekonflikter. Det är därför av stor vikt att anställda fullgör sin anmälningsplikt och inte ägnar sig åt sidoverksamhet utan att detta först har godkänts av arbetsgivaren.

Med tanke på karaktären av den bisyssla som licenshavaren ägnat sig åt ser disciplinnämnden, liksom utskottet, allvarligt på att företaget inte fått möjlighet att ta ställning till dess lämplighet. Att licenshavaren har ägnat sig åt förmedlingen – som avsett produkter konkurrerande med företagets produkter – i samband med att han träffat kunder eller potentiella kunder till företaget är försvårande då det inneburit en uppenbar risk för att kunderna uppfattat att han lämnat råd i egenskap av rådgivare i företaget. Licenshavarens invändning att det rört sig endast om marknadsföring saknar i detta sammanhang betydelse.

Licenshavarens agerande har utsatt företaget för kundklagomål och skadeståndsanspråk samt medfört att företagets anseende påverkats negativt. Det inträffade riskerar också att negativt påverka förtroendet för finansmarknaden i stort. Disciplinnämnden finner att licenshavaren genom sitt agerande har så allvarligt överträtt sina skyldigheter enligt SwedSecs regelverk att hans licens bör återkallas.

På disciplinnämndens vägnar

Ann-Christine Lindeblad

I nämndens beslut har deltagit justitierådet Ann-Christine Lindeblad, justitierådet Petter Asp, civilekonomen Ragnar Boman, direktören Carl-Johan Högbom och justitierådet Kristina Ståhl.